

רשות ניירות ערך

החלטה בדרישה לתשלום קנס אזרחי

בעניין: טובה וייס מ.ר. 3207 (להלן: היועצת)

רקע עובדתי ותיאור ההפרה:

היועצת, העובדת בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: הבנק), רכשה והחזיקה במהלך שנת 2007, בחשבון המתנהל על שמה ביחד עם אמה (להלן: חשבון הבנק), ניירות ערך. זאת בניגוד להוראות סעיף 4(א) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: החוק), האוסרות על בעל רשיון להחזיק ולרכוש ניירות ערך עבור עצמו.

לאור האמור, ביום 17 ביוני 2009, נשלחה ליועצת הודעה בדבר כוונת יושב ראש הרשות לדרוש ממנה תשלום קנס אזרחי בסך של 26,100 ₪ לפי סעיף 38(ד) לחוק (להלן: ההודעה), בגין הפרה של הוראות סעיף 4(א) לחוק.

טענות היועצת:

בתגובה להודעה טענה היועצת כי יש מקום לפטור אותה מדרישת הקנסות מהטעמים הבאים:

1. **החשבון היה חשבון של האם:** חשבון הבנק הרשום על שם שטיינברג יונה ז"ל וטובה וייס, שימש את האם לחסכונותיה ולקיום הוצאותיה השוטפות בלבד. ניתן לראות מפירוט הפעילות בחשבון הבנק כי הכספים שנכנסו וההוצאות שהוצאו מהחשבון היו לצורך קיומה היום יומי של האם האלמנה. רישום שמה של היועצת כבעלת החשבון היה רק לצורך ביצוע פעולות תשלום של הבת עבור האם עקב מצבה הבריאותי של האם. הרכישה וההחזקה של ניירות הערך היו על מנת לשמר את חסכונות האם ובוצעו על ידי היועצת ב"טיפשות של ילדה". לטענת היועצת האם שמעה בכלי התקשורת כי המניות הנסחרות יכולות להניב תשואה גדולה יותר מהשקעה בקרנות נאמנות והיועצת ביצעה את רצונה של אימה ולא חשבה על ההשלכות הנלוות למעשה זה. היועצת טוענת טענות נוספות הנוגעות ללשון החוק, לפיהן אחד מיסודות העבירה היא החזקה בניירות הערך עבור עצמה ואילו היועצת לטענתה לא החזיקה בניירות הערך עבור עצמה אלא עבור אימה.
2. **העדר כוונה:** לטענת היועצת לא היתה לה כוונה להשגת רווח או לפעול במרמה. לא נגרם כל נזק. לא היתה השפעה על מחזורי מסחר או הרצת מניות. מדובר בפעולה שבוצעה בקלות דעת על מנת לרצות את האם ורק עת זומנה לועדת הביקורת של הבנק הבינה כי עברה על החוק.
3. **הבנק נקט סנקציות כנגד היועצת:** היועצת מוסיפה וטוענת כי הבנק נקט כנגדה סנקציות במסגרתן עתידה של היועצת וקידומה המקצועי עוכבו ובכך נגרמה לה פגיעה משמעותית

בשכרה, על אף שהבנק לא חייב אותה בתשלום סכום כלשהו מעבר לפגיעה בקידומה. היועצת מביעה חרטה עמוקה על מעשיה אף כי בוצעו בהיסח הדעת ומבקשת להתחשב בכך כי לטענתה נענשה די לנוכח הבושה שחשה כלפי בני משפחתה, חבריה לעבודה והממונים עליה וכן לנוכח הפגיעה בקידומה, אשר לה יש גם משמעות כלכלית. כמו כן טוענת היועצת כי עברה מעולם לא הוכתם. על כן בקשתה כי הועדה תחוס עליה ותיתן לה יום של חסד.

דיון:

סעיף 4(א) לחוק קובע כדלקמן:

” יחיד בעל רשיון לא ירכוש ניירות ערך עבור עצמו.”

טענות היועצת אינן מתקבלות מהנימוקים המפורטים להלן:

1. הטענה כי מדובר בחשבון של אם היועצת איננה מקובלת. הדרך שבה בחרה היועצת לפעול בחשבון זה הינה כאחת מבעליו. משהחליטה לפעול כך, ולא על דרך של הוספתה כמיופת כח בחשבון, היא לא יכולה להישמע בטענה כי בעלותה בחשבון היא פורמאלית בלבד, ולצרכי נוחות. מאחר ובחרה להיות אחת מבעלי החשבון שומה היה עליה לפעול על פי החוק ולהימנע מלרכוש ניירות ערך באמצעות חשבון זה. משביצה היועצת בעצמה את רכישת ניירות הערך לחשבון זה, רואים אותה כמי שרכשה ניירות ערך עבור עצמה, ובכך הפרה את הוראות החוק באופן שמצדיק הטלת הקנס.
2. הטענה בדבר העדר כוונה איננה מקובלת. הליך הטלת הקנס הינו כאמור, הליך מנהלי בעל אופי אזרחי אשר נועד ליתן מענה לצורך בתגובה מהירה ויעילה למקרים של הפרת החוק. הליך זה, בניגוד להליך הפלילי איננו דורש הוכחת כוונה פלילית או התרשלות. על פי החוק מוטלת אחריות בדרגה של אחריות קפידה ועל כן טענת היועצת לפיה לא היתה כוונה מצידה להפרת החוק וכי פעלה בתום לב איננה יכולה להועיל לה. מעבר לכך, על היועצת, כבעלת רשיון, לדעת ולהפנים החובות והאיסורים החלים עליה כבעלת רשיון ובפרט האיסור הבסיסי בדבר רכישה והחזקה של מניות. איסור זה, מטרתו מניעת מצבים של ניגוד עניינים בין חובת הנאמנות של בעל הרשיון כלפי לקוחותיו לבין האינטרס שלו לקדם את עניינו שלו אם במקביל לעיסוקו יפעל גם כגורם בשוק ההון. חוסר ההבנה הנטען של היועצת כי הפרה את החוק בעייתי כשלעצמו.
3. טענות היועצת בעניין הסנקציות שננקטו כנגדה על ידי הבנק אינן מקובלות. הבנק נקט כנגד היועצת בהליכים במסגרת האכיפה הפנימית של הבנק. כפי שמציינת היועצת לא ננקטו כנגדה סנקציות כספיות על ידי הבנק אלא מדובר במניעת קידום שיש לו, על פי טענתה, משמעות כלכלית. הליכים שננקטו על ידי הבנק לא מחליפים את ההליכים האכיפתיים על פי החוק. אכיפה פנימית, ככל שהיא תריפה ומשמעותית, לא באה במקום הפעלת סמכות הרשות על פי החוק. מי שאחראי לקיום הוראות החוק בעניין זה הוא בעל הרשיון עצמו ולא הבנק. הרשות איננה יכולה לפטור בעל רשיון מאחריות בגין הפרת החוק רק בשל העובדה כי גם מעסיקו פעל כנגדו באותו עניין, מה גם שתכליות הפעלת הסנקציות על ידי המעסיק ועל ידי הרשות - שונות הן. במקרה דנן מדובר בהפרה חמורה

שיש להגיב עליה באופן שירתיע את יועצי ההשקעות, על מנת להגן על זכויות ציבור המשקיעים וחיזוק אמון הלקוחות ביועצי ההשקעות. לפיכך לא נראה כי יש הצדקה להימנע מהפעלת סמכויות על ידי הרשות.

החלטה ודרישה:

לאור האמור נמצא כי היועצת הפרה את הוראות סעיף 4(א) לחוק, כמפורט לעיל.

לפיכך, היועצת נדרשת לשלם קנס בסך של 26,100 ₪ המוטל על פי החוק בגין ההפרה כאמור, בתוך 30 ימים ממועד מסירת החלטה זו.

22 באוקטובר 2009

תאריך

זוהר גושן, יו"ר הרשות